

LOŠKI MEŠČAN JERNEJ JUNAVER

V tretjem letniku Loških razgledov omenja Cevc mimogrede kamnito ploščo, ki je vzdana na zvoniku župne cerkve v Škofji Loki in ima vklesan napis: »Der stat baw · 1552 · Bartholome Jvnawer.«¹ Večina piscev, ki so se ukvarjali s tem napisom, vidi v tem imenu stavbenika, ki je sezidal cerkev² ali vsaj prezbiterij.³ Toda že Steska je o tem upravičeno podvomil in domneval, da gre le za kakega odličnika.⁴ Tudi Cevc se v polni meri pridružuje Steski in dostavlja, da se napis lahko nanaša samo na zidavo ali povečavo cerkvenega stolpa, obenem se pa čudi, da doslej Junaverjevega imena še nismo našli v nobenem drugem pisanem viru.⁵

Na podlagi gradiva münchenskega Kreisarchiva (KA) je mogoče povsem zanesljivo rešiti ta doslej zagonetni napis. Jerneja Junaverja srečamo v meni znanih virih prvič 1530, ko je omenjen kot mestni sodnik v Loki.⁶ Naslednjega leta ga najdemo v Filipovih konceptnih pismih. V istem konceptnem pismu je naslovljenec označen najprej kot »Barthelme rhiemer, richter zu Lack«, medtem ko je na koncu pisma pripisano: »An Bartlme Junawer«, na naslednji strani se pa na isto osebo nanaša tekst: »An Bartolomeen Junauer, statrichter zu Lakh.«⁷ Na položaju mestnega sodnika najdemo Jerneja Junaverja še v letih 1532—1534⁸ — torej v času, ko je bil vklesan obravnavani napis — in 1548—1550.⁹ Ti podatki vsekakor dokazujejo, da napis na zvoniku ne označuje stavbenika, nego je vanj vklesano ime mestnega sodnika, ki je bil ponovno, leto za letom, voljen na to mesto in je opravljal to funkcijo, ko je bil sezidan ali povečan cerkveni stolp, a je sicer kot poklicni jermenar potekal iz vrst uglednih loških obrtnikov.

V zadnjih letih življenja se je njegov ugled temeljito omajal. V zapiskih iz leta 1557 beremo, da bi moral — tedaj že preko sedemdesetletni — loški meščan Jernej Junaver zaradi zakonolomstva plačati v roke mestnemu sodniku 200 kron, kar pa mu je bilo na prošnjo odpuščeno.¹⁰ Na hude družinske spore kaže pravda med Jernejem in Pavlom Junaverjem, sinom iz prvega zakona. Prepiri v rodbini se niso polegli niti po smrti Jerneja Junaverja (1564), saj so dediči celo izpodbijali njegovo oporoko, češ da zadnja leta ni bil priseben.¹¹

Opombe

1. E. Cevc, Kipar HR, LR III, 1956, str. 162. — 2. N. pr. Fr. Pokorn, Loka, Dom in svet VII, 1894, str. 658. — 3. Fr. Stele, Gotske dvoranske cerkve v Sloveniji, ZUZ XV, 1958, str. 24. — 4. V. Steska, Naši stavbarji minule dobe, ZUZ III, 1925, str. 3. — 5. E. Cevc, o. d., str. 162. — 6. KA-Rep. 53, fasc. 295, št. 30. — 7. KA-Rep. 53, fasc. 42, št. 6. f. 251', 252. — 8. KA-Rep. 53, fasc. 295, obračuni mestnih sodnikov za ustrežna leta. — 9. KA-Rep. 53, fasc. 295, št. 43, 44; HL 4, fasc. 41, št. 210. — 10. KA-Rep. 53, fasc. 296, št. 4; HL 4, fasc. 41, št. 210. — 11. KA-HL 4, fasc. 37, št. 201; fasc. 38, št. 202.